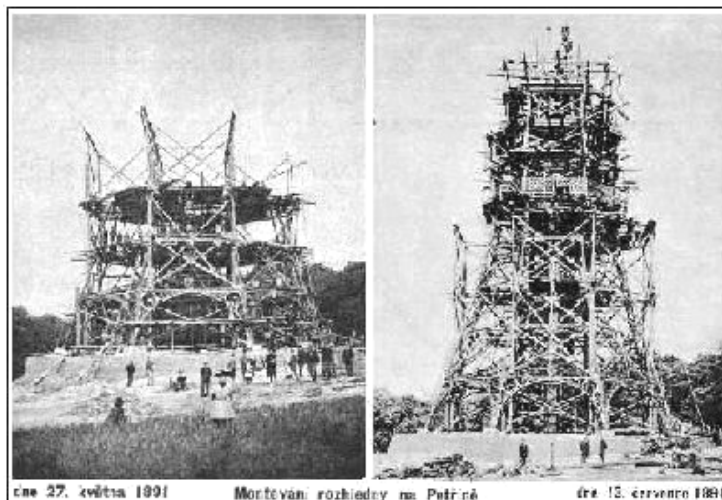

Vzhůru k výškám!

Johánek Trčka nějaké ty školy měl, ale pro jistotu se ještě vyučil černému řemeslu. Byl kotlářem a dějinné události ho zastihly v Praze. Jeho rodná Šumava ještě prospávala v zamlžené jitrní kráse, ale on už seděl v kadibudce na vrchu Petřín. Škvírou zadumaně pozoroval orosenou pavučinu a v trávě odloženou brašnu s vercajkem. Z pohozených novin už něco ubylo. Johánek si se zájmem přečetl nadpis: "*Jsme jen jednou včelíčkou v mocném národův úlu!*" a na chvíli se zasní. Představa, jak se vznášá nad rozkvetlou Vídni, Peští nebo Terstem byla lákavá. Klidné posezení přerušil ostrý zvuk mistrovsky přšfalky. A tak z titulku zůstalo: "*Jsme jen jednou ...*" Bylo šest ráno a psal se 27. květen 1891.

Pětaticet dělníků zahájilo montáž prvních železných dílů věže už 11. května. Vedli je Ing. Schiller a stavbyvedoucí architekt Pasovský. Na obyčejném podpůrném lešení se pracovalo až do výše dvaceti metrů, kde byla první galerie. Dál pokračovali na visutém lešení, upevněném na železných krakorcích, připojených k hotové konstrukci. Zvýšil se počet montérů. Za 53 dny bylo sestavení věže šťastně ukončeno a nad nejvyšší vyhlídkovou galerií (53 m) zavlál prapor. Pak nastoupili natěrači, truhláři, klempíři, sklenáři a jiná přidružená řemesla. 20. srpna 1891 byla rozhledna odevzdána veřejnosti "... by na věž pohodlně vystoupala a čarokrásné vyhlídky se jí konečně dostalo."

*Montáž rozhledny Na Petříně
dne 27. května 1891 a 12. července 1891*

A co Trčka? Jaký byl jeho osud? Smetl ho pak víchř první světové války, nebo se ve zdraví oženil a měl děti? Stoletý stavební deník tohle neprozradí. Jen slova básníka Sládka jsou jedinou jistotou: "Rod za rodem mizí, nové přejdou časy a naše ruka sklízí z jich prachu těžké klasy ..."

Můžeme však poodhalit Johanův původ. Starobylé kořeny rodu Trčků rostly v pošumavském městečku Lhenice od sedmnáctého století. Žil tam Vojtěch Trčka, hospodář na gruntě s dvěma hektary polí. Choval dvě krávy, jeden pár volů, dva kusy jalového dobytka, dvě prasata a tři ovce. Půdu na polích měl dost špatnou. Tři louky dávaly tři fůry sena a jednu otavy. Z bílé mlhy dávné historie nám Vojtu přiblížila profesorka Marie Kindlmanová, první spisovatelka lhenických dějin. Za první republiky, ještě jako studentka historie na Karlově univerzitě, vypsala vše ze starých listin berní ruly Prácheňského kraje v pražském Zemském archivu.

Léta Páně 1654 příslušely Lhenice k netolickému panství knížepána z Eggenbergu. Pro pořádek dodejme, že Eggenbergové, štyrský rod, k nám přišli za třicetileté války. Celé Lhenicko jim daroval císař Ferdinand II. o Vánocích roku 1622. Na svém panství zlepšili správní systém a podporovali rozvoj řemesel. V době válečných útrap se snažili snížit zatížení obyvatelstva od vojenských dodávek a jiných povinností. Na jihu Čech brzy vytvořili rozsáhlou stabilní državu, kterou pak zdělili Schwarzenbergové.

První lhenická matrika, ze které si budeme vyprávět, obsahuje zápisy o pokřtěných, oddaných a pohřbených obyvatelích farnosti v průběhu dvaatřiceti let (1694 - 1726).

Pro pokračovatele Vojtěchova rodu Václava Trčku a jeho manželku Žofii to byla léta příznivá. Jako chalupníci s čtvrtlánem polí se sice pohybovali těsně pod hranicí prosperity, ale brali obživu i z tkalcovského řemesla, ze zahrady a sadu, nebo z tesařiny Václavova bratra Matěje.

Václav se Žofií měli v té době dvě dcerky - pomocnice a každý třetí rok se těšili z narození zdravého syna: Martina (1694), Bartoloměje (1697) a Jakuba (1700). Všem třem pomohla na svět porodní bába Kateřina Mikešová. V matrice jsou potom zapsány i jejich svatby a oboje vdavky starších sester Běty a Kateřiny. Kmotrovství jejich otce Václava Trčky se v matričních zápisech oddílů pokřtěných vyskytuje jen jednou, v rodině Černých na statku Nový Dvůr. V období let 1694 - 1726 nikdo v této rodině Trčků nezemřel.

Příjmení se prý odvozuje od slovesa *trčeti*. Sousedé tak pojmenovávali člověka, který všude trčí - vzrůstem, nebo svým vystupováním. Jiní jazykovědci se přiklání k původu ze staročeského *trčkat*, běžet drobnými krůčky. Statistika uvádí koncem roku 1999 v České republice 1318 mužů s příjmením Trčka. Zaujímají 470. místo v četnosti výskytu českých příjmení.

Rozrod Václava a Žofie Trčkových podle první lhenické matriky

Václav Trčka, lhenický měšťan, manželka Žofie

Alžběta	oo 4. 11. 1708 Lhenice, ženich Jakub Trnka, svědkové Tomáš Joun, Matěj Šíma, Matěj Nechutný
Kateřina	oo 13. 1. 1721 Lhenice, ženich Kašpar Houška, svědkové Tomáš Joun, Pavel Pintr, Dorota Jounova
Martin	pokřtěn 24. 10. 1694 Lhenice, oo 13. 1. 1721 Lhenice, nevěsta Dorota, dcera Martina Kutý ze Záhoří, svědkové Havel Čapek, Abraham Schneedorfer, Salomena Klečková
Bartoloměj	pokřtěn 24. 8. 1697 Lhenice, oo 13. 2. 1726 Lhenice, nevěsta Mariana, dcera po zemř. Matěji Symotovi ze Lhenic, svědkové primas Václav Schon, Šimon Hart, Veronika Sirůčkova
Jakub	pokřtěn 10. 7. 1700 Lhenice, oo 19. 11. 1726 Lhenice, nevěsta Brigida Stifterova, svědkové primátor Václav Schon a radní Václav Trnka s dcerou Marianou